

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jana Passera a soudců Mgr. Davida Hipšra a JUDr. Michala Mazance v právní věci žalobce: **J. H.**, proti žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**, se sídlem Masarykova 31, Brno, proti rozhodnutím žalovaného ze dne 3. 12. 2014, čj. 30599/14/5100-31462-707633 a čj. 31757/14/5100-41451-711232, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočka v Liberci ze dne 5. 1. 2016, čj. 59 Af 15/2015 – 49,

t a k t o :

- I.** Žádost žalobce o ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti **s e z a m í t á .**
- II.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- III.** Žalobce **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- IV.** Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I.

[1] Odvolací finanční ředitelství (dále „žalovaný“) zamítlo rozhodnutími ze dne 3. 12. 2014, čj. 30599/14/5100-31462-707633 a čj. 31757/14/5100-41451-711232 (dále „napadená rozhodnutí“), odvolání žalobce proti rozhodnutím Finančního úřadu pro Liberecký kraj, Územní pracoviště v Liberci ze dne 21. 3. 2014 a 23. 5. 2014 a tato rozhodnutí potvrdilo.

II.

[2] Žalobce brojil proti napadeným rozhodnutím žalobou s návrhem na přiznání odkladného účinku u Krajského soudu v Brně, který unesením ze dne 23. 2. 2015, čj. 30 Af 13/2015 – 11 postoupil věc k vyřízení Krajskému soudu v Ústí nad Labem. Krajský soud vyzval žalobce k zaplacení soudního poplatku za žalobu a návrh na přiznání odkladného účinku usnesením ze dne 14. 5. 2015, čj. 59 Af 15/2015.

[3] Žalobce požádal přípisem ze dne 8. 6. 2015 o osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce pro řízení o žalobě. Usnesením ze dne 14. 7. 2015, čj. 59 Af 15/2015 - 30, krajský soud uložil žalobci, aby doplnil svou žádost o (1) vyplněný a potvrzený formulář o svých majetkových poměrech a (2) uvedení konkrétních důvodů, proč je třeba k ochraně jejích práv ustanovení zástupce.

[4] Usnesením ze dne 21. 8. 2015, čj. 59 Af 15/2015 - 34, krajský soud nepřiznal žalobci osvobození od soudních poplatků a zamítl jeho žádost o ustanovení zástupce. Žalobce podal proti tomuto usnesení kasační stížnost, kterou Nejvyšší správní soud zamítl rozsudkem ze dne 22. 10. 2015, čj. 7 As 228/2015 - 16.

[5] Krajský soud žalobce znovu vyzval k úhradě soudního poplatku usnesením ze dne 8. 12. 2015, čj. 59 Af 15/2015 - 44. Podáním ze dne 28. 12. 2015 žalobce opětovně požádal o osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce. Usnesením ze dne 5. 1. 2016, čj. 59 Af 15/2015 - 49, krajský soud zastavil řízení o žalobě, neboť žalobce neuhradil soudní poplatek ani v dodatečně stanovené lhůtě.

III.

[6] Žalobce (dále „stěžovatel“) brojil proti posledně uvedenému usnesení kasační stížností s návrhem na přiznání odkladného účinku. Zároveň požádal o osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti.

[7] Stěžovatel namítl, že jeho žádost o osvobození od soudních poplatků byla důvodná. Tvrdil, že Krajský soud vydal napadené rozhodnutí na základě domněnek, uměle vykonstruovaného skutkového i právního stavu a v rozporu s podklady, které stěžovatel soudu předložil. Jeho včasná žádost o osvobození od soudních poplatků nebyla řádně vyřízena. Poukazoval na pravidlo, podle kterého pokud je v den rozhodování o zastavení soudního řízení doručena soudu žádost o osvobození od soudních poplatků, je třeba rozhodnutí o zastavení řízení zrušit.

IV.

[8] Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

V.

[9] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.).

[10] Kasační stížnost není důvodná.

[11] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval žádostmi stěžovatele o osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti. Přestože kasační stížnost míří proti usnesení o zastavení řízení pro nezaplacení soudního poplatku, Nejvyšší správní soud nemohl odhlédnout od toho, že stěžovatel nadále tvrdil, že splňuje předpoklady pro osvobození od soudních poplatků, k čemuž krajský soud nesprávně nepřihlédl. To ostatně žádal i pro řízení o kasační stížnosti. Navzdory tomu však neinformoval Nejvyšší správní soud o svých majetkových poměrech, ačkoli k tomu byl vyzván. Přestože se Nejvyšší správní soud již v této věci v minulosti zabýval tím, zda stěžovatel splnil podmínky pro přiznání osvobození od soudních poplatků, stěžovatel nadále tvrdil, že o jeho nové žádosti o osvobození měl krajský soud znovu rozhodnout a právě proto považoval usnesení krajského soudu o zastavení řízení

za nesprávné. Nenamítl, že by soudní poplatek řádně a včas zaplatil nebo že by k jeho úhradě nebyl vzhledem k typu řízení povinen.

[12] Za těchto okolností proto Nejvyšší správní soud netrval na zaplacení soudního poplatku za kasační stížnost. Podle § 35 odst. 8 s. ř. s. může předseda senátu navrhopateli, u něhož jsou předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků, a je-li to nezbytně třeba k ochraně jeho práv, na návrh ustanovit usnesením zástupce, jímž může být i advokát. Nejvyšší správní soud musel posoudit, zda je ustanovení zástupce nezbytné k ochraně práv stěžovatele. Dospěl k závěru, že tato podmínka nebyla v nyní projednávané věci naplněna. Kasační stížnost má v rámci daných možností předepsané náležitosti a lze z ní seznat, z jakého důvodu stěžovatel považuje napadené usnesení za nezákonné a čeho se domáhá. Předmětem posouzení je nadto otázka, zda v řízení před krajským soudem prokázal naplnění podmínek pro osvobození od soudních poplatků. Z podstaty věci se jedná o nikoliv složitou, právně přehlednou otázku týkající se osobních a majetkových poměrů stěžovatele. Nejvyšší správní soud tedy dovedl, že v daném řízení není třeba ustanovit stěžovateli zástupce k ochraně jeho práv, proto zamítl žádost o ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti.

[13] Nejvyšší správní soud zdůrazňuje, že předmětem přezkumu je v nyní projednávané věci usnesení soudu o zastavení řízení pro nezaplacení soudního poplatku. Může se proto zabývat pouze námitkami stěžovatele směřujícími proti tomuto rozhodnutí. Nemůže posuzovat námitky napadající rozhodnutí o nepřiznání osvobození od soudních poplatků, proti němuž stěžovatel ostatně dříve neúspěšně brojil samostatnou kasační stížností.

[14] Žádost stěžovatele o osvobození od soudních poplatků byla v řízení před krajským soudem již jednou zamítnuta usnesením ze dne 21. 8. 2015, čj. 59 Af 15/2015 – 35. Nejvyšší správní soud ve své judikatuře připustil, že mohou existovat okolnosti, za kterých je přípustná opakovaná žádost o osvobození od soudních poplatků. Bude tomu tak zejména tehdy, pokud žádost obsahuje nové, dříve neuplatněné skutečnosti, např. došlo-li ke změně poměrů účastníka řízení (viz např. rozsudky ze dne 17. 6. 2008, čj. 4 Ans 5/2008 – 65, ze dne 5. 8. 2009, čj. 4 As 12/2009 – 119, nebo ze dne 28. 7. 2011, čj. 8 As 65/2010 – 106). Na tuto judikaturu krajský soud správně poukázal. V podání ze dne 28. 12. 2015 stěžovatel uvedl, že žádá o osvobození od soudních poplatků „na základě nového skutkového i právního stavu“. V opakované žádosti však neuvedl žádné nové skutečnosti ani důkazy. Prohlásil pouze, že skutečnost, že objektivně nemohl uhradit soudní poplatek, prokáže v řízení o kasační stížnosti, případně v řízení o ústavní stížnosti či stížnosti k Evropskému soudu pro lidská práva. V řízení o kasační stížnosti tak neučinil.

[15] Je na žadateli o osvobození od soudních poplatků, aby v souladu s § 36 odst. 3 s. ř. s. doložil nedostatek prostředků. Soud zde nepostupuje z úřední povinnosti (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 1. 2005, čj. 7 Asz 343/2004 – 50). Bylo na stěžovateli, aby prokázal změnu poměrů, která by odůvodňovala opakované rozhodnutí o osvobození od soudních poplatků. To se nestalo. Za těchto okolností nebyl krajský soud povinen o žádosti o osvobození od soudních poplatků znovu rozhodovat.

[16] Podle § 9 odst. 1 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, „*nebyl-li poplatek za řízení splatný podáním návrhu na zahájení řízení, odvolání, dovolání nebo kasační stížnosti zaplacen, soud vyzve poplatníka k jeho zaplacení ve lhůtě, kterou mu určí; po marném uplynutí této lhůty soud řízení zastaví.*“ Krajský soud tudíž postupoval v souladu se zákonem, pokud vydal usnesení o zastavení řízení, protože stěžovatel nezaplatil soudní poplatek ve stanovené lhůtě. Zaplacení soudního poplatku je jednou z podmínek řízení, jejíž nesplnění má za následek jeho zastavení [§ 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích za použití § 47 písm. c) s. ř. s.].

[17] Nejvyšší správní soud neshledal napadené usnesení nezákonné, proto kasační stížnost zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.). Vzhledem k tomu, že rozhodl ve věci samé bez zbytečného odkladu, nerozhodoval již samostatně o návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

[18] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, jemuž by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, protože mu podle obsahu spisu žádné náklady nevznikly.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 15. března 2016

JUDr. Jan Passer
předseda senátu